

Informationsbrev Patientjournalen

6 maj 2024

Innehållsförteckning

1 Allmänt Cosmic	3
1.1 Inskrivningsöversikten tas bort.....	3
1.2 Förändringar i vårdkontaktväljaren	3
1.3 Att ange disponibla vårdplatser i Cosmic	4
2 Cosmic Enhetsöversikt	4
2.1 Felaktiga förflyttningar.....	4
3 Cosmic Läkemedel	5
3.1 Ny version av Pascal.....	5
4 Cosmic Remiss	7
4.1 Ny remissmall Ryggkirurgi.....	7
4.2 Tillägg remiss DOAK-behandling.....	7
5 Cosmic Link	7
5.1 Link och förflyttning via Enhetsöversikten	7
6 Cosmic Resursplanering.....	8
6.1 Ändringar i kallelser	8
6.2 Ändringar i bilagor.....	8
6.3 Nytt kallelsesätt 1177	9
7 Cosmic Vårdokumentation.....	10
7.1 Taligenkänning – flytt till molntjänst.....	10
7.2 Automatiskt meddelande i Link i samband med förflyttning	10
7.3 Tillväxtkurvan	10
8 Cosmic Vårdplatsöversikt	10
8.1 Nu har vi gått igång med vårdplatsöversikten i Cosmic!	10
8.2 Vårdplatshantering	10
9 ROS.....	11
9.1 Nyheter i och med uppgradering	11

1 Allmänt Cosmic

1.1 Inskrivningsöversikten tas bort

Tisdagen 14 maj kommer menyvalet *Inskrivningsöversikt* att tas bort. **Inskrivningsöversikten** ersattes redan i februari av **Enhetsöversikten**.

På intranätet hittar du mer information om [Enhetsöversikten](#).

1.2 Förändringar i vårdkontaktväljaren

Under många år har förvaltningen "vikt väggarna" för att avdelningarna ska ha åtkomst till utlokaliserade (satellit)patienter i **Inskrivningsöversikten** samt andra avdelningars vårdtillfälle för att kunna dokumentera på rätt vårdkontakt. När väggarna vikts så har man fått tillgång till andra kliniker och avdelningar där man egentligen inte ska ha denna åtkomst.

En positiv insikt vid införandet av **Enhetsöversikten** var att man inte behöver vika väggar för att komma åt utlokaliserade patienter utan detta löses med andra inställningar.

Förvaltningen håller därför på med en successiv översyn av olika inställningar som påverkar slutenvårdsavdelningarna, vilket då bland annat rör vårdkontaktväljaren.

Bilder på vårdkontaktväljaren:

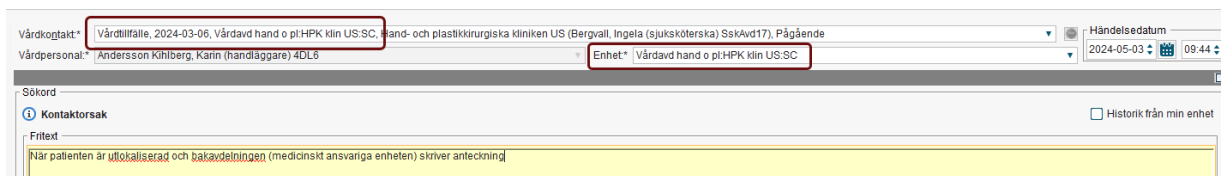
Efter ändringen till att avdelningen man är inloggad mot är förvald (läs mer i [Informationsbrev april, avsnitt 2.2](#)), har det kommit återkoppling på att man upplever att anteckningarna visas felaktigt i journalen och det är enheten som patienten är utlokaliserad på som visas i anteckningshuvudet.

Ansvar för att byta enhet på anteckningen har varit en manuell uppgift som skulle utföras av varje vårdpersonal som skrev anteckningar på utlokaliserade patienter. Detta glömdes i princip alltid bort och anteckningar har därför skrivits mot vårdtillfällets enhet.

Läs mer om dokumentation på utlokaliserad patient i manualen [Journalanteckningar i Cosmic vid utlokalisering](#).

Bild på när patient är utlokaliserad och vårdpersonal skriver anteckning:

Bild på när patienten är utlokaliserad och bakavdelningen (medicinskt ansvarig enhet) skriver anteckning:

Om man vid dokumentation inte kommer åt en utlokaliserad patients vårdtillfälle får man kontakta Stöd och service.

1.3 Att ange disponibla vårdplatser i Cosmic

Den nya vårdplatsöversikten i Cosmic gick i gång måndagen den 29 april. I och med detta så vill förvaltningen återigen påminna om vikten av att registrera samtliga beslutade vårdplatser i Cosmic i fönstret **Disponibla vårdplatser**.

Överbeläggningar och utlokaliseringar rapporteras till SKR. Statistiken tas fram genom att ta antal registrerade vårdplatser i Cosmic minus antal inskrivna patienter i Cosmic och man gör här ingen skillnad på vilken sorts patient eller patientgrupp som registrerats på vilken vårdplats. Det är alltså endast vårdplatser minus antal inskrivna som plockas ut.

Vårdplatsadministrationen i Cosmic kommer nu att ligga till grund för statistik som rapporteras nationellt varför det är viktigt att alla avdelningar som har disponibla vårdplatser registrerar samtliga platser som är beslutade.

Disponibel vårdplats

Från [Socialstyrelsen](#):

"En disponibel vårdplats definieras som en vårdplats i sluten vård, med fysisk utformning och bemanning som säkerställer patientsäkerhet och arbetsmiljö"

2 Cosmic Enhetsöversikt

2.1 Felaktiga förflyttningar

Förvaltningen får regelbundet in ärenden kring felaktiga förflyttningar.

Det finns en lathund [Inskrivning, förflyttning, utskrivning](#) som kortfattat förklarar de steg som ska göras vid förflyttningen. Skriv gärna ut denna och lägg på skrivbordet för att ha som stöd vid förflyttningen.

Viktiga hållpunkter för att förflyttningarna ska bli korrekta

- Kommunera – Kontrollera
- Planera förflyttningen – detta ses av både den sändande och mottagande enheten.
- Arbeta i fliken *Förflyttningar* i **Enhetsöversikten** – ger en bra överskådlighet av planeringen.
- Korrigera upptäckta felaktigheter direkt.
- Om planering av medicinskt ansvarig enhet och vårdande enhet ändras, korrigera det direkt.
- Innan du klickar på **Förflytta nu** kontrollera att allt ser korrekt ut.

3 Cosmic Läkemedel

3.1 Ny version av Pascal

Gäller från 25 maj.

1 maj 2021 trädde Lag (2018:1212) om Nationell läkemedelslista i kraft. Nationella läkemedelslistan är ett register som ska ge hälso- och sjukvården, apoteken och patienten samma bild av patientens förskrivna och uthämtade läkemedel.

25 maj lanseras en ny version, Pascal 3.0, som är anpassad till att använda det nya registret och de nya kraven framtagna av E-hälsomyndigheten för Nationella läkemedelslistan.

Vad innebär förändringen för mig som förskrivare?

Vid nyförskrivning i Pascal:

- Fler möjligheter till dosering införs, till exempel "1x11v;2x112v;3x1" eller "1var2d" som sedan översätts till strukturerad dosering i Pascal. Liknar Cosmics kortnotationer.
- Både Behandlingsorsak och behandlingsändamål obligatorisk
 - Förslag finns kopplat till läkemedlet, till exempel "hypertoni - Mot förhöjt blodtryck", men båda kan ändras.

Ny förskrivning för Gemensam testpatient Pascal 3 (19381123-9106)

Dospåse Helförpackning Sök även bland icke-godkända läkemedel

Sök läkemedel; namn, styrka, form eller ATC Valt läkemedel: Enalapril Sandoz, 5 mg, tablett

Behandlingsorsak

Ange behandlingsorsak

hjärtsvikt

hypertoni

sekundärprevention vid asymtomatisk vänsterkammardysfunktion

FASS

Doseringslängd

Ny förskrivning för Gemensam testpatient Pascal 3 (19381123-9106)

Dospåse Helförpackning Sök även bland icke-godkända läkemedel

Sök läkemedel; namn, styrka, form eller ATC Valt läkemedel: Enalapril Sandoz, 5 mg, tablett

Behandlingsorsak Valda orsaker: Hypertoni

Mot förhöjt blodtryck Ändamål: Mot förhöjt blodtryck

Dosering och behandlingsinformation

- Administreringsmetod obligatorisk
Förslag finns kopplat till läkemedlet, till exempel "sväljes" för tabletter, men kan ändras.

Om inte förvalda behandlingsorsaker eller ändamål stämmer, sök fram annat förslag ur listan eller i sista hand - använd fritext (1).

Exemplet nedan är för Haldol 5mg/ml

- Välj ett av det föreslagna administreringsmetoderna, till exempel injektion och komplettera med administreringsväg subkutant. (2)
- Komplettera doseringstexten med doseringsenhet (3)
- Pascal sammanfattar informationen till patienten och översätter till patientvänlig text. (4)

Ny förskrivning för Gemensam testpatient Pascal 3 (19381123-9106)

Dospåse Helförpackning Sök även bland icke-godkända läkemedel

Sök läkemedel; namn, styrka, form eller ATC Valt läkemedel: Haldol, 5 mg/ml, injektionsvätska, lösning

Behandlingsorsak Valda orsaker: Illamående 1
Mot illamående Ändamål: Mot illamående 1

Dosering och behandlingsinformation

Kortnotation Dosering i fritext Annan dosering FASS

0,2 milliliter vid behov, högst 0,4 milliliter per dygn. 2

Doseringslängd
 Vid behov
 Ange max dygnsdos
0,4
 Obs.

Insättningsdatum 2024-05-06
 Sätts ut efter (utsättningsdatum)
dagar

Behandlingsdatum (Visa)

Administrering Ändra/komplettera

Administreringsmetod injektion
Administreringsväg subkutant
Administreringsställe
Medicinteknisk produkt

Lägg till doseringssteg 3
Doseringsenhet milliliter
Enhet, max dygnsdos milliliter

Annan instruktion

Text till patienten (etiketten) 4
Mot illamående. 0,2 milliliter vid behov, högst 0,4 milliliter per dygn. Injiceras under huden.

Vid förnyelse av förskrivning är det inte obligatoriskt att ange uppgifterna förrän 2025-12-01.

Om jag vill veta mer?

- Pascal på [Intranätet](#)
- Demoversion av [Pascal 3.0](#)
- [Webbinarium](#) (ca 60 min)
- Läs mer om Nationella läkemedelslistan - NLL hos [eHälsomyndigheten](#)

4 Cosmic Remiss

4.1 Ny remissmall Ryggkirurgi

Gäller från 12 april.

En ny remissmall, *Ryggkirurgi*, har tagits fram. Den ersätter den tidigare remissmall *Vårdbegäran ryggbesvär*.

Kontaktperson vid frågor är [Therese Grentzelius](#).

4.2 Tillägg remiss DOAK-behandling

Gäller från 20 maj.

En ny typ av ärende kommer att läggas till i remissmall *DOAK-behandling* och det är "Byte av DOAK-behandling". Den ska användas när patienten byter läkemedel från *Eliquis* till *Xarelto*.

5 Cosmic Link

5.1 Link och förflyttning via Enhetsöversikten

Förvaltningen har fått återkoppling på att förflyttning med nytt vårdtillfälle inte alltid används vid flytt mellan avdelningar utan att man ofta skriver ut patienten och sedan får inskrivning göras av mottagande avdelning.

I samband med att Enhetsöversikten infördes i slutenvården så introducerade annat arbetssätt med förflyttningar vilket ger fördelar för patienter med samordningsärenden.

När en patient förflyttas med **Nytt vårdtillfälle** så kommer patientens samordningsärende att följa med till den nya enheten.

- Ut- och inskrivning sker automatiskt.
- I samordningsärendet skickas ett automatiskt meddelande till alla som är aktörer i ärendet.
- Avdelningen som patienten flyttas ifrån (skrivs ut ifrån) kommer hamna under *Tidigare aktörer*
- Avdelningen som patienten flyttas till (skrivs in på) kommer hamna under *Aktörer*.
- Markering för utskrivningsklar följer med.

Detta innebär att man inte längre behöver skicka nytt inskrivningsmeddelande på patienter som skrivs in direkt från annan avdelning.

The screenshot shows a patient information system interface. On the left, a list of messages is displayed, with one highlighted: "Automatiskt medde..." dated 2024-03-04 11:34. The main content area shows a message from LINK to "Ordinärt boende, Hemamott.Med specklin:NSV, Vårdavd hand o pl:HPK klin US:SC" with the subject "Automatiskt meddelande" and the text "Patienten har skrivits ut från Avd 10 MAVA:Med specklin:NSV". On the right, the "Aktörer" (Actors) list is shown, with two entries highlighted: "Slutenvårdsenheter Vårdavd hand o pl:HPK klin US:SC" and "Tidigare aktörer Aktörer Avd 10 MAVA:Med specklin:NSV 010-104 72 37". Red arrows point from the highlighted text in the message to these two actor entries. A large red watermark "Verifiering 2.0.0" is overlaid on the center of the screenshot.

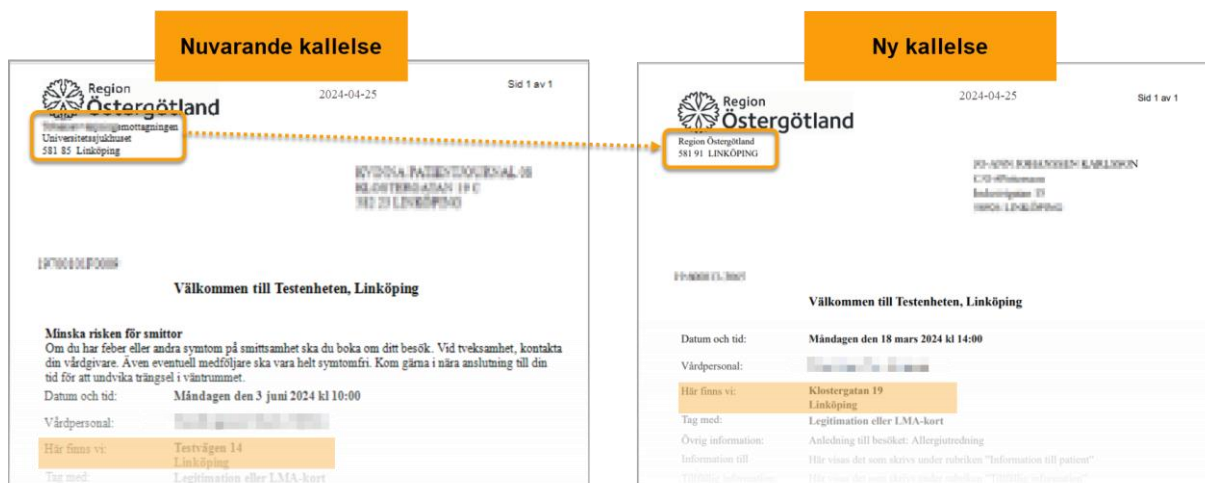
Vi vill därför uppmuntra till att arbeta med förflyttning med **Nytt vårdtillfälle** i stället för att skriva ut patienterna.

6 Cosmic Resursplanering

6.1 Ändringar i kallelser

Kallelserna *Annan_enhet_adress_ort* och *Besök_till_annan_adress* (finns med och utan VT) kan användas då besök genomförs på en annan adress än den besöksadress verksamheten har registrerat i HSA. Det har dock förekommit att patienter infunnit sig på adressen som är angiven i sidhuvudet på kallelsen istället för på besöksadressen som visas längre ner.

Från och med vecka 19 kommer därför adressen i sidhuvudet ändras till en generell RÖ-adress (istället för adress till den verksamhet som kallar patienten), detta för att minska risken för att patienter kommer till fel plats.

6.2 Ändringar i bilagor

Det har framförts behov av att ha olika bilagor beroende på om patienten ska vara fastande eller inte inför provtagning. Under vecka 19 kommer därför nuvarande bilaga *Kostnadsfri_provtagning.rpt* döpas om till *Kostnadsfri_provtagning_ej_fastande.rpt* och textinnehållet omformuleras. De enheter som använder denna bilaga idag kommer automatiskt få tillgång till den nya versionen.

Det kommer även tillkomma en **ny** bilaga som heter *Kostnadsfri_provtagning_fastande.rpt* och denna behöver läggas till manuellt av lokal eller övergripande administratör på de verksamheter som önskar använda den.

Ny bilaga - Fastande

Kostnadsfri_provtagning_fastande.rpt

Kostnadsfri provtagning - fastande

- Cirka en vecka inför ditt besök ska du ta prover på vårdcentral eller provtagningsenhet.
- För instruktion inför provtagningen - läs din kallelse
- Inför provtagningen skall du vara **fastande**, vilket innebär att du inte får äta, dricka, röka eller snusa efter kl 22.00 kvällen innan. Vid behov drick liten mängd vatten.
- Provtagningen är kostnadsfri.
- Ta med kallelsen till provtagningen.
- På 1177.se kan du boka tid för provtagning på valfri vårdcentral eller provtagningsenhet. Om du loggar in på 1177.se och väljer aktuell vårdcentral kan du boka in en tid som passar dig så undviker du väntetider.
- Vissa vårdcentraler och provtagningsenheter erbjuder drop in-tider, kontrollera på 1177.se vad som gäller för den vårdcentral/provtagningsenhet där du vill ta prover.

Läs mer på 1177.se/boka-tid-provtagning-ostergotland

6.3 Nytt kallelsesätt 1177

Gäller från 15 maj.

Nytt kallelsesätt "1177" finns i Cosmics bokningsunderlag från 15 maj. Det ska användas när kallelsen till patient har skickats via personalverktyget på 1177.se. Kallelsesättet markerar att kallelsen gått ut från 1177 och att ingen kallelse ska skickas från Cosmic.

Besökstyp.*
nybesök

Kallelsesätt:
(Inget)

Filter...
(Inget)

Muntligt
Skriftligt
1177
Postens eBrev

7 Cosmic Vårdokumentation

7.1 Taligenkänning – flytt till molntjänst

Enligt planering ska flytt av Taligenkänning till molntjänst ske 10–12 maj. Ny tjänst innebär inte några förändringar för användare av funktionen men vi avråder från att skapa nya autotexter och röstkommandon under perioden 240509–240519 då vi inte kan garantera att de sparas korrekt under flytt.

Under v.20, 13–19 maj kommer inga nya licenser att godkännas. Det går bra att lägga behörighetsbeställning i HSA-administration så godkänns de så snart vi vet att systemet är i gång.

7.2 Automatiskt meddelande i Link i samband med förflyttning

Gäller även kommun.

I samband med införandet av nya **Enhetsöversikten** tillkom funktionen att det automatiskt skapas ett meddelande i Link när en patient förflyttas med *Nytt vårdtillfälle* och *inom samma klinik*. Under *Aktörer* byts då slutenvårdsenheten ut så att enheten där patienten vårdas visas.

Mer om detta finns att läsa i den nu uppdaterade versionen av manualen som återfinns i Dokumenta.

7.3 Tillväxtkurvan

På grund av fortsatt tekniska bekymmer tvingas införandet av nya Tillväxtkurvan åter igen flyttas fram. Förvaltning Patientjournalen återkommer med mer information om vidare planering och nytt datum för driftsättning. Befintlig kurva används under tiden som vanligt.

Frågor hänvisas till Patientjournalen via detta [formulär](#).

Tack för visat tålamod och för att ni sprider denna information vidare till berörda inom er verksamhet.

8 Cosmic Vårdplatsöversikt

8.1 Nu har vi gått igång med vårdplatsöversikten i Cosmic!

Måndagen den 29 april började vårdplatsöversikten i Cosmic att användas. Accessa vårdplatsöversikt fortsätter att användas parallellt under vecka 18–19. Tisdagen den 14 maj släcks (inaktiveras) Accessa vårdplatsöversikt.

Har du inte redan gått [e-utbildningen Cosmic Vårdplatsöversikt](#) är det bra att gå den (ca 25 min)

Passa också på att gå in i den nya vårdplatsöversikten och kontrollera er enhets siffror. Det är viktigt att de disponibla vårdplatserna är korrekt uppsatta. Vad som menas med en disponibel vårdplats kan du läsa mer om i riktlinjen [Förutsättningar för en god vårdplatshantering i Cosmic](#).

Det finns en [e-utbildning Cosmic - Administrera disponibla vårdplatser](#) (ca 20 min):

Den fördjupade utbildning angående disponibla vårdplatser som hölls v 15 finns som film i Kompetensportalen för dig som missade den då eller vill repetera: [Cosmic – Hantera vårdplatser, fördjupad utbildning](#) (ca 30 min).

8.2 Vårdplatshantering

Lokal administratör/Övergripande administratör har åtkomst till administration av Vårdplatshantering:

- Konfigurera vårdplatser (skapa rum och sängar som ska synas i Enhetsöversikten)
- Disponibla vårdplatser (påverkar prognosen i Vårdplatsöversikten)

Förutom användarrollen krävs även behörighetsprofil *Vårdadministration-Lokal administration*, beställs av LBA. Se mer i dokumentet [Behörighetsbeskrivning Cosmic](#).

9 ROS

9.1 Nyheter i och med uppgradering

Gäller från 2024-05-23

9.1.1 Nytt fönster för Redigera beställningar (status provtagning), F10

Ska likna de andra formulären som i till exempel *Ny beställning*.

- Kompletterande frågor visas på samma sätt som i övriga formulär och behöver inte klickas fram som tidigare.

- Proven presenteras i en kompakt form med möjlighet att visa ingående tjänster/ Dölja ingående tjänster.

- Akutmärkning markeras också med alternativ färg i header:

- Om det finns tvingande obligatoriska frågor markeras detta med en röd rubrik:

PATIENT » Planering » Redigera beställning » Provbunden

Beställning: Klinisk kemi

Provtagningsdatum: 2023-11-15
Smittförande: Nej Ja
Provtagande enhet: Best. Extern

Beställande enhet: Avd 1.Med.NSÖ

Beställare: Svaremottagare:

Prov 1: 4576032077 EDTA-K2 3 mL (Lila K2E 3 mL)

Provtagare: Provtagningsstid: 2023-11-15
Antal prov tagna: 0 av 1

Obesvarad obligatorisk fråga [Visa ingående tjänster](#)

Prov 2: 4576032077 Objektglas (Objektglas)

Provtagare: Provtagningsstid: 2023-11-15
Antal prov tagna: 0 av 1

Obesvarad obligatorisk fråga [Dölj ingående tjänster](#)

kB-Diff (Leukocyttypn.)

Meddelande till provtagare

Patient telefon:

Kompletterande frågor

Kliniska uppgifter
Diagnos, Frågeställning, Kliniska data.

Samtycke enligt biobankslagen
Detta prov kan komma att sparas. Samtycke krävs av provgivaren.

- Makuleraknappen finns direkt i headern för proverna:

Prov 2: 4576032077 Objektglas (Objektglas)

Provtagare: Provtagningsstid: 2023-11-15
Antal prov tagna: 0 av 1

Obesvarad obligatorisk fråga [Dölj ingående tjänster](#)

kB-Diff (Leukocyttypn.)

Kompletterande frågor

- Tjänstenamn visas inom hakar

Övriga läkemedel **[P--Fenobarbital, P--Mykofenolsyra]**

Vid ja, ange övriga läkemedel. OBS! Även hormonell antikonceptionsbehandling och naturläkemedel.

Nej Ja

- Kompletterande frågor - filtrering per tjänst
Det är nu möjligt att filtrera kompletterande frågor per tjänst. Avser både skapa / redigera beställning samt redigera (status provtagning).
I panelen ovanför kompletterande frågor visas nu en rubrik med vald tjänst, typ "Visa frågor för tjänst: P--Fenobarbital". För att åter visa beställningens samtliga kompletterande frågor kryssas "filtret för tjänsten" ur.

Kompletterande frågor

Visar frågor för tjänst: **P--Fenobarbital**

Preparat **[P--Fenobarbital]**
Ange preparat (tabl, kaps, retard, inj, depot)

9.1.2 Egna översikter – visa även pågående undersökningar

- Harmonisering med funktion i kumlista så att egna översikter/presentationspaket även kan visa pågående beställningar. Detta för att få en samlad bild av mer komplexa multidisciplinära beställningar.

The screenshot shows the patient portal interface. At the top, there's a navigation bar with 'KUMULATIV ÖVERSIKT', 'SVARSÖVERSIKT', 'RESISTENSÖVERSIKT', and 'EGNA ÖVERSIKTER'. Below this is a table of orders with columns for 'Best./provtdatum', 'Best.enhet', 'Beställare', 'Ext. Beställning', and 'Status'. Two orders are visible: one from 2023-11-09 for 'Ortopedi Karlskrona' and another from 2023-11-10 for 'Ortopedi Karlskrona'. Below the table, there's a 'Detaljer beställning' section for the second order, showing 'Prov 1: Ej taget' and 'Administrativa uppgifter' like 'Provtagningsdatum' and 'Registreringsdatum'.

- Ändrad bakgrundsfärg i detaljpaneler för *Administrativa inställningar*.
- Bakgrundsfärg genomgående ändrad från grå till vit för ökad läsbarhet.
- Ändrad text i varningsdialog för patientbyte

Idag står det *Verkställ patientbyte* – detta har nu förenklats till *Byt patient*.

The screenshot shows a dialog box titled 'WEADD™ ROS: Välj patient'. It contains the text 'Det finns redan en aktiv patient.' and three buttons: '→ Byt patient', '→ Återgå till aktiv patient', and '→ Avbryt Stanna kvar i befintlig vy'.

9.1.3 Ny rättighet för provtagare i kommunen

Gäller från 28 maj.

Behörigheterna i RoS har justerats så att kommunerna nu kan köra ROS och Cosmic **med ett verksamhetsuppdrag** som ger behörigheter att både ta ut provtagningsunderlag och skanna/skicka beställningar OCH se svar med **samma** verksamhetsuppdrag.

För att åstadkomma detta behöver användaren ett uppdrag som innehåller *ROS basbehörighet* samt den nya rättigheten *lr_provtagare*.

Dessa rättigheter för ROS kommer kompletteras centralt för alla uppdrag som heter ”Sjuksköterska kommun”

Tilläggsuppdraget *Provtagning ROS ...* som användes för att skriva ut provtagningsunderlag ska avbeställas och avvecklas så snart som möjligt av då det med den nya rättigheten endast kommer att krävas ett Verksamhetsuppdrag.

Observera att uppdraget *Sjuksköterska kommun...* **inte** får tilldelas andra yrkesgrupper än legitimerade sjuksköterskor.